

7/13845

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610/1520
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

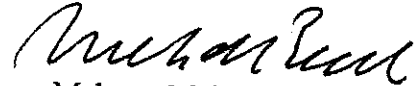
25./05/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 20.04.2010 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-22023 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan Adana Milletvekili Hulusi GÜVEL'e ait 7/13843, Tunceli Milletvekili Şerafettin HALİS'e ait 7/13844, Adana Milletvekili Yılmaz TANKUT'a ait 7/13845, Kırklareli Milletvekili Tansel BARIŞ'a ait 7/13846 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1) Görüş 7/13843 (1 Sayfa)
- 2) Görüş 7/13844 (2 Sayfa)
- 1) Görüş 7/13845 (3 Sayfa)
- 2) Görüş 7/13846 (1 Sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Yılmaz TANKUT

Adana Milletvekili

Esas No

: 7/13845

Bugün Türkiye'de 4 milyon ton civarındaki mısır üretimi, tarlanın hazırlanması, ürün ekimi ve hasadı, nakliye, depolama, sanayide değerlendirilmesi ve nihai tüketiciye ulaşımaya değin geçen süreçte milyonlarca insanımızın istihdam edildiği, ekmek yediği, ekonomiye ciddi manada katma değer sağlayan tarım sektörü içinde ayrıcalıklı konum edinmiştir.

İşte böylesine devasa bir alanın milyonlarca insana, dolayısıyla ülkemize sağladığı yararları en üst seviye çıkartmak, iyi bir yönetim planlamasını da şart koşmaktadır. Yapılacak hatanın ise, hem ülkemize, hem insanlarımıza zarar olarak döndüğü, döneceği de kuşkusuzdur.

Bu nedenledir ki, tarım politikalarının en üst seviyedeki belirleyicisi konumundaki Bakanlığınızın, dünya piyasalarını da takip ederek mısırdaki arz-talep dengesini titiz bir şekilde kurgulaması, planlaması elzem görülmektedir. Bu denge, sadece çiftçiler açısından değil, maliyet dalgalanmalarından zarar gören sanayiciler, sanayicilerimizin istihdam ettiği işçiler için de önem arz etmektedir. Bakanlığınızın, bu zorunluluk gerektiren hassasiyete uygun iyi niyet ve çabası olduğuna kani olmakla birlikte uygulamalarda görülen bazı sorunların yaşandığı ise bir gerçektir.

Bugün de hala benzer sorunlar çiftçinin, sanayicinin önünde durmaya devam etmektedir. 2010 yılı için prim desteğinin çok yetersiz olması karşısında hayal kırıklığı yaşayan üretici, yine müdahale fiyatının çok geç açıklanmasından, hasat dönemlerinde gümrük kapılarının açılmasından, TMO'nun yine zamansız ve gereksiz piyasa müdahalelerinden endişe etmektedir. Çiftçilerimiz, TMO'nun yine kendilerinin aleyhine piyasaya mal arzından, ürün bedellerinin çok geç ödenmesinden kaygılıdır. Kısaca üreticilerimiz önünü görememektedir.

2010 yılında uygulamaya koymayı vaat ettiğiniz ilgili "Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli" de, Adana, İçel, Osmaniye, Hatay, Antalya, Burdur illerini kapsayan "Akdeniz, Çukurova, Toroslar Havzasında" mısır üretiminin destekleneceği, teşvik edileceği öngörülmektedir.

Bu bilgiler çerçevesinde;

SORU 1- Türkiye mısır üretiminin yaklaşık yarısını karşılayan Çukurova bölgesine mısır üreticileri TMO'nun uyguladığı yanlış mısır politikaları nedeniyle ciddi mağduriyet yaşamıştır. Özellikle son beş yılda açıklanan alım ve satış fiyatları dengesizliğini yeniden yaşamamak için 2010 yılında şimdiden ne tür tedbirler alınmaktadır?

CEVAP 1-TMO'nun iştigal alanına giren ürünlerin tamamında olduğu gibi mısırdaki da gerek yurt içi gerek yurt dışı piyasa fiyatları takip edilmekte, piyasa regülasyonunu sağlamak ve oluşması muhtemel üretici mağduriyetinin önüne geçmek amacıyla her türlü tedbir alınmaktadır.

TMO, müdahale fiyatı oluştururken piyasa fiyatları, maliyetler, enflasyon oranı, dünya piyasalarındaki gelişmeler, ikame ürünlerin fiyatları, ithal maliyetleri, üretici karı ve üretimin sürdürülebilirliği gibi tüm kriterleri göz önünde bulundurmaktadır.

Üretici, tüketici ve sanayici arasındaki dengeyi sağlayan piyasa regülasyonu, TMO'nun en önemli görevlerinden biridir. Gerektiğinde müdahale alım fiyatının açıklanmaması da piyasa düzenlemeye yönelik bir politikadır. 2006 ve 2007 yıllarında piyasa fiyatları üretici lehinde gerçekleştiği için müdahale alım fiyatı açıklama gereği duyulmamıştır.

Mısır maliyeti 2008 yılında 335,00 TL/ton, 2009 yılında 340,00 TL/ton olarak gerçekleşmiştir.

2008 yılında piyasa fiyatlarının üretici aleyhine (360,00-370,00 TL/ton) gelişme göstermesi üzerine, TMO, 430,00 TL/ton fiyat belirlemiştir. 2009 yılında ise yine üretici aleyhine bir durum yaşanmaması amacıyla müdahale alım fiyatı 450,00 TL/ton olarak açıklanmıştır. Bu kapsamda 183.467 ton peşin, 79.404 ton emanet alım yapılmıştır. Ayrıca, Bakanlığımızca 2009 yılı ürünü mısır için 40,00 TL/ton destekleme primi verilmiş olup, diğer desteklerle (mazot, gübre, toprak analizi desteği) birlikte üretici eline toplam 503,00 TL/ton geçmiştir.

TMO, mısır alımlarının yaklaşık % 60'ını Çukurova Bölgesinde gerçekleştirmektedir. Üretici mağduriyetine sebebiyet vermemek için sadece bu Bölgede kurutma cihazı akupleli (2005 yılında 160 bin ton, 2008 yılında 254 bin ton, 2009 yılında ise 80 bin ton) depo ve kurutma cihazı kiralanmıştır. Yine üretici mağduriyetine sebebiyet vermemek için rutubeti % 28'e kadar olan mısırlar da alınmaktadır.

TMO, mısır ürünü için peşin alım yanında emanet alım uygulamasıyla, tüm kesimlerin depolama ihtiyaçlarını karşılamıştır. Makbuz Senedi karşılığı kredi kullanma imkanı sağlayarak ticaret hacmini artırmıştır.

Kullanılan kredi faizinin % 25'i TMO tarafından karşılanmıştır. Üreticilere talepleri halinde ürün bedellerinin % 30'u kadarı avans olarak ödenmiştir. Üreticilere ücretsiz depolama imkanı sağlanarak ürünlerini sonraki dönemlerde daha iyi fiyatlarla değerlendirmeleri sağlanmıştır.

2010/2011 kampanya döneminde de TMO'nun uyguladığı politikalar çerçevesinde değerlendirmeler yapılarak üreticilerin mağdur olmamaları için gereken tüm tedbirler alınacaktır.

SORU 2- TMO 2009 yılında ne kadar mısır ihraç etmiştir? İhraç fiyatı ne olmuştur? Limanlara taşıma maliyeti çıktıktan sonra TMO'nun kasasına ton başına kaç dolar girmiştir?

CEVAP 2- TMO tarafından 2009 yılında 173,49 ABD\$/MT (MT=Metrik ton) ortalama birim fiyatla 300.000 MT mısır ihracat bağlantısı yapılmış olup, fiili olarak toplam 311.393 MT mısır ihracatı gerçekleştirilmiştir. Söz konusu ürünün iç bölgelerden yükleme limanlarına taşıma maliyetinin ağırlıklı ortalaması 26,53 TL/MT'dur.

SORU 3- TMO son beş yılda ne kadar mısır ithal etmiştir? İthal maliyeti ton başına kaç dolardır?

CEVAP 3- 2006-2010 yılları arasında Bakanlar Kurulu Kararları ile verilen görevler çerçevesinde, [C&F-(cost and freight) Türkiye Limanlarında Teslim esasıyla] C&F 289,30 ABD\$/MT ortalama birim fiyatla 887.000 MT mısır ithalat bağlantısı yapılmış olup, fiili olarak toplam 881.037,26 MT mısır ithalatı gerçekleştirilmiştir.

SORU 4- TMO bir taraftan mısır ihraç ederken aynı zamanda depolarında ne kadar ithal mısır vardır? Bu mısırlar neden satılamamıştır?

CEVAP 4- TMO tarafından, kuraklık nedeniyle üretimin düşük olduğu 2007/2008 döneminde, Bakanlar Kurulu Kararıyla verilen görev çerçevesinde ve talebe bağlı olarak Kasım 2007' den itibaren ithal edilmiş olan 595.000 ton mısır, Ana Statüsünde yer alan yetki kapsamında yurt içi piyasaların düzenlenmesi amacıyla 2008/2009 döneminde satılmıştır. Stoklarımızda bugün itibarıyla ithal mısır bulunmamaktadır.

SORU 5- Bu nedenle doğan zararlara yönelik her hangi bir soruşturma yapılmış mıdır?

CEVAP 5- Piyasa düzenleme görevi çerçevesinde yürütülen faaliyetler, TMO Ana Statüsü, ilgili mevzuat ve Bakanlar Kurulu Kararı ile verilen görev çerçevesinde yapılmaktadır.

Dünya fiyatlarının yüksek seyrettiği dönemlerde, faaliyet alanındaki ürünlerin piyasasında oluşan arz açığının giderilmesi ve iç piyasa fiyatlarının makul seviyelerde seyretmesinin sağlanması amacıyla veya yurt içinde arz fazlası oluşması durumunda, bu ürünün yurt içi fiyatlarının altında oluşan Dünya fiyatlarından ihraç edilerek piyasa dengesinin oluşturulması amacıyla, piyasa düzenleme görevi bulunan TMO'nun devreye girmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Açıklanan faaliyetlerin özelliği gereği oluşan görev zararları, prosedür gereği Hazine kontrolörleri tarafından incelendikten sonra ayrılan ödenek çerçevesinde TMO'ya ödenmekte olup soruşturmayı gerektiren herhangi bir durum söz konusu değildir.

SORU 6- Mısır fiyatlarına zam geldikten sonra bir kısım kişilere eski fiyattan mısır satılmış mıdır? Satılmış ise bu miktar ne kadardır? Bu nedenle TMO içerisinde yürüyen bir soruşturma var mıdır? Bu konuda yapıldığı iddia edilen soruşturma nedeniyle emekliliğini isteyen personeliniz var mıdır?

CEVAP 6- Mısır fiyatlarına zam geldikten sonra eski fiyatlarla mısır satışı olmamıştır. Bu konuda halen yürüyen bir soruşturma bulunmamaktadır. Bu konuda, emekliliğini isteyen bir personelimiz de yoktur.

SORU 7- Alım, ithalat ve ihracat politikalarındaki yanlışların sorumlusu olan, bu birimlerin bağlı olduğu üst yöneticilerle ilgili bir işlem yapmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 7- TMO'nun piyasa düzenleme görevi çerçevesinde yürüttüğü alım, ithalat ve ihracat faaliyetleri, Kurumun diğer faaliyetleri gibi çeşitli denetim mekanizmaları (TBMM KİT Komisyonu, YDK, Teftiş Kurulu Başkanlığı v.b) tarafından periyodik olarak incelenmekte olup bu denetimlerde, Kuruluşun alım, ithalat ve ihracat faaliyetleriyle ilgili herhangi bir yanlışlık tespit edilmemiştir.

SORU 8- TMO'nun mevcut yönetiminin bazı grupların lehine, üreticilerin aleyhine olacak şekilde kararlar aldığı iddiaları doğru mudur?

SORU 9- Doğru ise TMO'da bazı gruplara ayrıcalıklı inisiyatifler kullanılmasının sona erdirilmesi hususunda bir çabanız olacak mıdır?

CEVAP 8-9- TMO'nun mevcut yönetiminin bazı grupların lehine, üreticilerin aleyhine olacak şekilde kararlar alması gibi bir durum söz konusu değildir.

SORU 10- Mevcut iddiaların doğruluğunun soruşturulmasını sağlayacak mısınız?

CEVAP 10- Somut verilere dayalı her iddia incelenmekte ve soruşturulmakta olup bugüne kadar yapılan denetim faaliyetlerinde, iddia edildiği gibi bir durum tespit edilmemiştir.

SORU 11- Mısırdaki müdahale fiyatları hasat zamanından önce açıklanacak mıdır?

CEVAP 11- TMO, müdahale fiyatı oluştururken piyasa fiyatları, maliyetler, enflasyon oranı, stoklar, dünya piyasalarındaki gelişmeler, ikame ürünlerin fiyatları, ithal maliyetleri, üretici karı ve üretimin sürdürülebilirliği gibi tüm kriterleri göz önünde bulundurmakta olup yapılan değerlendirmeler sonucu aldığı kararları kamuoyuna açıklamaktadır.

2010/2011 kampanya döneminde de TMO'nun görev ve yetkileri çerçevesinde değerlendirmeler yapılarak üreticilerin mağdur olmaması için gerekli tüm tedbirler alınacaktır.

SORU 12- Hasat dönemlerinde ithalata izin verilmemesini sağlayacak mısınız?

CEVAP 12- İthalatta uygulanan cari gümrük vergisi oranı %130 olarak uygulanmakta olup ithalatla ilgili bütün düzenlemeler Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından yürütülmektedir.